

ne smiju staviti na stranu ukoliko je živi dio povijesnog djelovanja Crkve te uvjetuju njezino shvaćanje u konkretnom povijesnom trenutku.

Ekleziologija koja želi imati u vidu sva ova tri pristupa ne može, po Zirkeru, biti isključivo dogmatska nego mora stvoriti prostor i za komponente koje podliježu uvjetovanosti vremena. Zato treba tražiti putove koji će vratiti ponovno svježinu riječi „Crkva”, koji će omogućiti iskustvo crkvenosti, pobuditi u ljudima osjećaj poistovjećivanja te stvoriti prostor djelovanja za svakog pojedinca.

Budući da Crkva živi u vremenu i prostoru, s vremenom je popimala i različita značenja koja su svojevremena samo za određeni povijesni trenutak te društvenu situaciju u kojoj je nastojala navijestiti i ostvariti radosnu vijest. Tko čuje riječ „Crkva”, mora prije svega čuti onoga koji tu riječ izgovara, mora čuti onoga kome je ta riječ upućena, pod kojim uvjetima i s kojom namjerom.

Naučiti nešto o Crkvi znači u isto vrijeme uzeti za ozbiljno one koji se proglašuju Crkvom kroz svoje djelovanje i svoj verbalni nastup. Čim je kulturna situacija u kojoj živimo pluralističnija, tim je i mogućnost shvaćanja složenija. Stoga je dužnost ekleziologije da u svojem proučavanju Crkve nikada ne izgubi iz vida ovu komponentu.

Drugi vrlo važan element u proučavanju Crkve jest način vrednovanja svjetovnog. Čovjek je biće koje bira, koje sređuje, koje uređuje. To čovjekovo svojstvo prisutno je u povijesnim preobrazbama, kulturnim zahvatima, društvenim preobražajima. Čovjek koji je uočio ovu stvarnost može doživljavati Crkvu kao složenu i jednostavnu, daleku i životno blisku, kontroverznu i vrijednu pažnje. Od nezaobilazne je važnosti da se ne gubi iz vida ova stvarnost kada se proučava pastoralno djelovanje Crkve.

Ove Zirkerove postavke pomalo su novost u krugu suvremene teološke misli koja se odnosi na Crkvu kao božansko-ljudsku tvorevinu. Nisu stvar čisto teorijske naravi, nego su posljedica proučavanja konkretne stvarnosti Crkve. Vjerojatno je to i razlog zbog čega on svoju knjigu dijeli u dva dijela: Crkva prema unutra i Crkva prema van. Drugi vid sadrži srž novosti koju nudi ova knjiga i zbog kojeg bih je rado preporučio svim onima koji se bave pastoralnom praksom te su zainteresirani za nove putove u naviještanju radosne vijesti ne samo čovjeku vjerniku nego svakom onom koji iskrena srca traži dijalog i suživot s kršćanima.

Marko Pranjic

ZIRKER Hans, *Ekklesiologie*, Patmos, Düsseldorf, 1984, ss. 218, cijena 13 DM.

Govor o crkvi pomalo je u posljednje vrijeme postao aktualna tema. Ukoliko je Crkva kao objekt teološkog istraživanja vrlo kompleksna stvarnost, način pristupa isto zahtijeva da bude pluralističan. Naime, mogućnost govora o Crkvi nudi veliko mnoštvo perspektiva. Jedna, pomalo klasična perspektiva jest da se o Crkvi govori služeći se prvenstveno izričajima same Crkve o sebi samoj. Druga bi bila da se govor o Crkvi temelji na teološkim interpretacijama apostolskog odnosno pastoralnog djelovanja Crkve. Treća i možda ne posljednja mogućnost govorenja o Crkvi bila bi istraživanje shvaćanja i stavova javnoga mijenja, koja se izravno odnose na Crkvu. Ovu komponentu, po Zirkerovu mišljenju, ekleziolozi ni pod koju cijenu